

Stockholms läns landsting

Tertialrapport per april 2018

Innehållsförteckning

1.	Inledning och sammanfattning	4
2.	Styrning och ledning.....	6
2.1	Mål	6
2.1.1	Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet i hälso- och sjukvården	7
2.1.2	Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem	10
2.1.3	Långsiktigt hållbar ekonomi.....	12
2.2	Uppdrag.....	13
3.	Ekonomisk analys.....	14
3.1	Resultat.....	14
3.1.1	Intäkter	15
3.1.2	Kostnader	16
3.1.3	Resultat per verksamhetsområde och nämnd/bolag	18
4.	Investeringar	20
4.1	Investeringar inom hälso- och sjukvård.....	21
4.1.1	Större fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvård	21
4.1.2	Nya Karolinska Solna	23
4.2	Investeringar inom kollektivtrafik	23
5.	Hälso- och sjukvård	25
5.1	Framtidsplan för hälso- och sjukvården	25
5.2	Övergripande om hälso- och sjukvård	26
5.2.1	Samlat resultat för hälso- och sjukvården.....	26
5.2.2	Resultat per nämnd och bolag.....	27
5.2.3	Bemanning.....	29
5.2.4	Vårdkonsumtion.....	31
5.2.5	Vårdproduktion	32
6.	Kollektivtrafik.....	33
6.1	Övergripande om kollektivtrafik	34
6.1.1	Samlat resultat för kollektivtrafiken	34
6.1.2	Bemanning.....	35
6.1.3	Resande	37
7.	Kultur.....	38

8.	Regionplanering	39
9.	Övrig verksamhet	40
10.	Resultaträkning koncernen Stockholms läns landsting.....	42

1. Inledning och sammanfattning

Den sammanställda redovisningen för landstingskoncernen, i rapporten benämnd Stockholms läns landsting, ger en samlad bild av den omfattande verksamheten inom landstinget. I tabellen framgår de nämnder och bolag som ingår i Stockholms läns landstings samlade verksamhet.

Landstingskoncernen		
Landstinget	Koncernbolag m.m.	
Landstingsfullmäktige, nämnder och styrelser	Landstingshuset i Stockholm AB (100 %)	AB Storstockholms lokaltrafik (100 %)
<ul style="list-style-type: none"> • Landstingsstyrelsen • Hälso- och sjukvårdsnämnden • Trafiknämnden • Kulturnämnden • Tillväxt- och regionplanenämnden • Patientnämnden • Revisorskollegiet • Karolinska Universitetssjukhuset • Stockholms läns sjukvårdsområde 	<ul style="list-style-type: none"> • Södersjukhuset AB • Danderyds Sjukhus AB <ul style="list-style-type: none"> • Barnbördshuset Stockholm AB (49 %) • Södertälje Sjukhus AB • S:t Eriks Ögonsjukhus AB • Folktandvården Stockholms län AB • Ambulanssjukvården i Storstockholm AB • Stockholm Care AB • MediCarrier AB • Locum AB • Waxholms Ångfartygs AB • AB Stockholms Läns Landstings Internfinans 	<ul style="list-style-type: none"> • SL Infrateknik AB • AB SL Finans • SL Älvsjö AB <p>Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (50 %)</p> <ul style="list-style-type: none"> • TioHundra AB

Stockholms läns landstings resultat före omställningskostnader¹ uppgår per april till 1 203 miljoner kronor, och överstiger periodens budget med 1 391 miljoner kronor. Resultatet, efter omställningskostnader som är kopplade till genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård, uppgår per april till 965 miljoner kronor.

Prognosen för 2018 före omställningskostnader uppgår till 1 100 miljoner kronor. Periodens positiva resultatutveckling och den positiva prognosen i jämförelse med budget förklaras främst av högre skatteintäkter och verksamhetsintäkter, i kombination med lägre finansiella kostnader. Detta förklaras bland annat av att de riktade statsbidragen och bidrag för läkemedelsförmånen blir högre än budget samt av att investeringsprojekten inte fullt ut upparbetats och färdigställts i den takt som planerats. Resultatprognosen efter omställningskostnader uppgår till 305 miljoner kronor, vilket innebär att balanskravsresultatet enligt kommunallagen bedöms uppnås.

Förvaltningen ser allvarligt på att flera nämnder och bolag prognostiserar en avvikelse mot de resultatkrav som landstingsfullmäktige har beslutat om

¹ Omställningskostnader avser omstruktureringskostnader inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård.

i SLL Mål och budget. Förvaltningen föreslår därför att landstingsstyrelsen uppmanar de nämnder och bolag som prognostiserar underskott för 2018 att vidta åtgärder för att säkerställa resultat i enlighet med vad landstingsfullmäktige har beslutat om i SLL Mål och budget 2018. Det rör sig om styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, Folk tandvården Stockholms Län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB och Waxholms Ångfartygs AB. Förvaltningen kommer noga följa den ekonomiska utvecklingen inom nämnder och bolag.

För att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomi har arbetet med att säkerställa en kostnadsutveckling som är förenlig med landstingets långsiktiga ekonomiska förmåga fortsatt hög prioritet. Det omfattande investeringsprogram, med fokus på hälso- och sjukvård och kollektivtrafik, som landstinget genomför innebär på sikt högre kapitalkostnader och driftskostnader. Landstingets personalstruktur innebär också att de totala pensionskostnaderna ökar markant.

Investeringsutfallet per sista april uppgår till 3 050 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 18 procent av årets budget på 17 046 miljoner kronor. För 2018 prognostiseras investeringarna uppgå till 14 225 miljoner kronor, vilket innebär en upparbetningsgrad på 83 procent. Största avvikelserna mot budget prognostiseras av trafiknämnden. Förvaltningen kommer att beakta investeringsutfallet i beredningen av förslag till SLL Mål och budget 2019.

Landstingsfullmäktige har SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, beslutat om sju övergripande mål, 22 mål som mäts med 48 indikatorer samt målvärden för indikatorerna som ska vara uppfyllda per sista december. I tertialrapporten per april följer förvaltningen upp mål och indikatorer för tre av de övergripande målen: Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet inom hälso- och sjukvården, Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem, samt Långsiktigt hållbar ekonomi.

De övergripande målen Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem och Långsiktigt hållbar ekonomi bedöms, enligt landstingsfullmäktiges kriterier, uppnås 2018. Det övergripande målet Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet inom hälso- och sjukvården kommer att mätas i sin helhet i samband med delårsbokslut 2018.

Landstingsfullmäktige ger nämnder och bolag uppdrag som ett sätt att nå fullmäktiges mål. Totalt finns det 100 beslutade uppdrag från landstingsfullmäktige. Av dessa är 15 avslutade, 77 pågående och 8 ej påbörjade i samband med tertialrapporteringen per april 2018.

Under 2018 fortsätter arbetet med att genomföra de strukturförändringar som Framtidsplan för hälso- och sjukvården innebär. Under perioden januari till april har fokus legat på genomförandet av den nya vårdstrukturen för akut omhändertagande. Ytterligare närakuter har öppnats under året och totalt är nu nio av tio närakuter driftsatta. Öppnandet av intensivakuten på Nya Karolinska Solna den 1 maj 2018 innebär en omstyrning av patientflöden till övriga akutsjukhus och de nyöppnade närakuterna.

Landstingsdirektören har i uppdrag från landstingsstyrelsen, LS 2017-0180, att säkerställa en effektiv ledning och styrning av Stockholms läns landsting och har därför inrättat programmet Effektivare landsting som bland annat syftar till att minska administrationen. Inom ramen för arbetet med ett effektivare landsting har under tertialet bland annat följande genomförts:

- Landstingsfullmäktige har beslutat att överföra ansvar för landstingsarkivet och biblioteket i landstingshuset från landstingsstyrelsen till kulturnämnden, LS 2017-1140.
- Landstingsfullmäktige har beslutat om effektivare ledning och styrning av landstingets fastigheter och av utförandet av vårdens investeringar, LS 2017-1002.
- Landstingsfullmäktige har beslutat om en ny kommunikationspolicy, LS 2016-0567, finanspolicy, LS 2017-0949, och policy för inköp, LS 2017-1197.
- Landstingsfullmäktige har beslutat att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att sälja Berga naturbruksgymnasium, LS 2016-0188.

2. Styrning och ledning

2.1 Mål

Landstingsfullmäktige har i SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, fattat beslut om vision och övergripande mål för landstinget, som bryts ned i mål och mäts med hjälp av indikatorer. Målvärdena för indikatorerna ska vara uppfyllda vid årets slut. Landstinget har sju övergripande mål: Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet inom hälso- och sjukvården, Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem, Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt, Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet, Hållbar verksamhet, Tryggad kompetensförsörjning samt Långsiktigt hållbar ekonomi. De övergripande målen är uppdelade i 22 mål som mäts med 48 indikatorer.

I tertialrapporten per april följs utfallet upp för flertalet indikatorer under de övergripande målen Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet inom hälso- och

sjukvården, Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem samt Långsiktigt hållbar ekonomi. För de indikatorer och mål som mäts per april görs också en bedömning av om målen kommer att nås per december.

Det övergripande målet Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet inom hälso- och sjukvården kommer att mätas i sin helhet i samband med delårsbokslut 2018. De övergripande målen Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem respektive Långsiktigt hållbar ekonomi bedöms uppnås 2018.

2.1.1 Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet i hälso- och sjukvården

Det övergripande målet Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet i hälso- och sjukvården har fyra mål: Vård i rätt tid och på rätt plats, Säker vård, Hög effektivitet, samt Högt förtroende för vården.

Det går inte att bedöma om det övergripande målet kommer att uppnås för 2018 eftersom ett mål och flera indikatorer inte mäts per sista april.

Tabellen visar de mål och indikatorer som mäts i tertialrapporten.

Mål och indikator	Utfall 2018 apr	Utfall 2017 apr	Prognos 2018	Mål 2018
TILLGÄNGLIGHET, VALFRIHET OCH KVALITET I HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN				
Vård i rätt tid och på rätt plats				
Andel specialistläkarbesök utanför akutsjukhus	55,7 %	53,1 %	Uppnås ●	≥ 55 %
Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	47,8 %	37,6 %	Uppnås ●	≥ 40 %
Andel patienter som får vård inom 5 dagar hos husläkare ²⁾	-	-	Osäkert ●	≥ 90 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	75,5 %	76,6 %	Uppnås ●	≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	86,4 %	86,6 %	Uppnås ej ●	≥ 90 %
Säker vård				
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	-	-	-	≤ 8,2 %
Återinläggning inom 7 dagar inom slutenvården för personer (80+) ¹⁾	8,3 %	8,5 %	Osäkert ●	≤ 7,5 %
Antibiotika förskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare)	322	337	Uppnås ●	≤ 325
Hög effektivitet				
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	79,3 %	71,0 %	Uppnås ●	≥ 70 %
Följsamhet till kloka listan ²⁾	-	84,0 %	Osäkert ●	≥ 86 %
Beställarens köpkraft ³⁾	-	-	-	≥ 85,3 %
Högt förtroende för vården				
Andel av befolkningen som har ett stort förtroende för vården ³⁾	-	-	-	≥ 65,0 %
Andel som skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra ³⁾	-	-	-	≥ 82 %

1) Andelen patienter äldre än 80 år som skrivits ut under året och som sedan har återinskrivits inom 7 dagar, exklusive in- och utskrivningar till psykiatrisk slutenvård.

2) På grund av tekniska problem har indikatorn inte kunna mätas per sista april 2018

3) Indikatorn mäts endast i årsbokslutet

Vård i rätt tid och på rätt plats

De indikatorer som används för att styra mot målet Vård i rätt tid och på rätt plats fokuserar på korta väntetider till hälso- och sjukvården.

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås 2018.

Det är värt att framhålla att landstinget har högre ambitioner än vad som följer av den nationella vårdgarantin. Den nationella vårdgarantins tidsgränser innebär att samma dag som man söker hjälp för ett hälsoproblem ska man få kontakt med primärvården, till exempel vårdcentralen eller sjukvårdsrådgivningen. Det kan ske via telefon eller genom besök. Bedömer vårdpersonal att man behöver träffa en läkare ska man få en tid inom högst sju dagar, till exempel på vårdcentralen. Om man får en remiss till den planerade specialiserade vården ska man få en tid för besök inom 90 dagar. Det gäller även om man sökt vård utan remiss. Efter beslut om behandling, till exempel en operation, ska man få en tid till detta inom 90 dagar.

Landstingets mer långtgående vårdgaranti innebär att samma dag som patienten ringer ska kontakt med primärvården etableras. Om vårdpersonalen bedömer att patienten behöver träffa en läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal ska man få en tid på vårdcentralen inom högst fem dagar. Inom 30 dagar från besöket på husläkarmottagningen ska patienten få träffa en specialist, efter beslut om remiss. Inom 90 dagar efter att beslut tagits om behandling eller annan åtgärd enligt specialistens bedömning, ska patienten få behandling, om det inte finns några medicinska skäl att vänta.

Förvaltningen mäter i tertialrapporten måluppfyllelse i förhållande till landstingets egen mer långtgående vårdgaranti. Det bör dock noteras att landstinget faller mycket väl ut i uppföljningen av den nationella vårdgarantin. Så får t.ex. 94 procent av patienterna i Stockholms län tid för första besök hos specialistläkare inom 90 dagar, mot ett genomsnitt i riket på 82 procent. Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar är i den nationella uppföljningen 88 procent i Stockholms län, mot ett genomsnitt i riket på 74 procent.

- Målet följs upp genom följande indikatorer: *Andelen specialistläkarbesök utanför akutsjukhusen* ökar i jämförelse med föregående år till 55,7 procent. Den omfattande omstrukturering som pågått sedan 2016 där specialistvård som inte kräver akutsjukhusens resurser flyttas till aktörer utanför akutsjukhusen, bedöms vara den främsta orsaken. Utfallet överstiger målvärdet och bedömningen för året är att indikatorn kommer att nå sitt målvärde.
- *Andelen besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och på akutsjukhusens akutmottagningar* ökar i jämförelse med

föregående år till 47,8 procent, vilket är högre än målvärdet. Andelen besök förväntas fortsätta att öka under 2018 och indikatorn uppnår därmed sitt målvärde.

- *Andelen patienter som får vård inom 5 dagar hos husläkare* går inte att mäta per april. Anledningen är tekniska problem vid implementeringen av en ny automatiserad mätmetod. En ökad måluppfyllelse förväntas till följd av att ytterligare ekonomiska incitament införs i augusti, i syfte att uppfylla femdagarsgarantin. Det är osäkert om målvärdet för året kommer att uppnås.
- *Andelen patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar* är per april 75,5 procent och har därmed sjunkit i jämförelse med samma period föregående år, men överstiger målvärdet för 2018. Bedömningen är att indikatorn kommer att nå sitt målvärde 2018.
- *Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar* har sjunkit marginellt i jämförelse med samma period föregående år och når inte upp till målvärdet för 2018. Bedömningen för året är att indikatorn inte kommer att nå sitt målvärde trots extra satsningar för att förbättra tillgängligheten. Det är främst Karolinska Universitetssjukhuset som har problem med bemanning och därmed tillgängligheten. Åtgärder har genomförts internt på sjukhuset och hjälp har tagits av externa vårdgivare inom landstinget, vårdgivare i andra landsting och även utomlands. Under våren beräknas knappt 900 patienter ha blivit hänvisade till andra vårdgivare för behandling. Förvaltningen bedömer att ytterligare åtgärder kommer att behöva vidtas av Karolinska Universitetssjukhuset.

Säker vård

Målet mäts genom tre indikatorer: förekomsten av vårdrelaterade infektioner (mäts inte per sista april), återinläggning inom sju dagar inom slutenvården för personer äldre än 80 år och antibiotikaförskrivning. Förvaltningen bedömer att det är osäkert om målet Säker vård kommer att uppnås 2018.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- *Återinläggning inom 7 dagar inom slutenvården för personer (80+).* Återinläggningsfrekvensen minskar från 8,5 procent 2017 till 8,3 procent per april 2018, men uppnår inte till fullo målvärdet. Det är osäkert om målvärdet kommer att uppnås för året. Orsaker till detta kan vara flera, till exempel färre vårdplatser, personalbrist och nya rutiner som införs gällande utskrivning. Även antalet platser på särskilt boende för äldre inom kommunerna påverkar.
- *Antibiotikaförskrivningen, som följs genom antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare och år, uppgår till 322, vilket är*

en minskning i jämförelse med föregående år och lägre än målvärdet. Bedömningen är att indikatorn kommer att uppnås 2018.

Hög effektivitet

Förvaltningen bedömer att det är osäkert om målet Hög effektivitet kommer att uppnås 2018, då en bedömning inte kan göras i tertialet.

Målet mäts genom tre indikatorer: andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt förebyggande arbete, följsamhet till Kloka listan samt beställarens köpkraft (mäts i årsbokslutet):

- *Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete* ökar i jämförelse med föregående år, från 71,0 till 79,3 procent och når därmed målvärdet. Fler husläkarmottagningar arbetar med rådgivande samtal och fler distrikts- och sjuksköterskor har genomgått utbildning och kan därmed erbjuda samtal. Bedömningen är att målvärdet kommer att uppnås för 2018.
- *Följsamheten till Kloka listan* har på grund av tekniska problem i mätningen inget utfall för första tertialet. I delårsbokslut per augusti 2018 kommer indikatorns utfall att redovisas. Det går i samband med tertialet inte att bedöma om indikatorn kommer att nå målvärdet för helåret.

Högt förtroende för vården

Målet högt förtroende för vården mäts genom två indikatorer: andel av befolkningen som har högt förtroende för vården (mäts i årsbokslutet) och andel som skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra (mäts i delårs- och årsbokslutet). Det går i nuläget alltså inte att bedöma måluppfyllelsen för målet Hög effektivitet.

2.1.2 Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem

Det övergripande målet har fyra mål: Attraktiva resor, Trygga resor, Effektiva resor, samt Tillgänglig och sammanhållen region. Förvaltningen bedömer att samtliga mål uppnås för året och därmed även det övergripande målet.

Mål och indikator	Utfall 2018 apr	Utfall 2017 apr	Prognos 2018	Mål 2018
ATTRAKTIV KOLLEKTIVTRAFIK I ETT HÅLLBART TRANSPORTSYSTEM				
Attraktiva resor				
Nöjda resenärer - allmän kollektivtrafik	81 %	81 %	Uppnås ●	≥ 75 %
Nöjda resenärer - särskild kollektivtrafik	86 %	85 %	Osäkert ●	≥ 90 %
Nöjda resenärer - allmän skärgårdstrafik	96 %	97 %	Uppnås ●	≥ 91 %
Trygga resor				
Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar	70 %	71 %	Uppnås ●	≥ 77 %
Effektiva resor				
Andel förnybar energi i kollektivtrafiken ¹⁾	-	-	-	≥ 90 %
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken ¹⁾	-	-	-	≤ 3,40 kr
Tusentals påstigande en vanlig vardag	2 931	2 913	Uppnås ●	≥ 2 803
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ¹⁾	-	-	-	≥ 50,5 %
Tillgänglig och sammanhållen region				
Busstrafik, fungerande automatiskt inre utrop ¹⁾	-	-	-	-
Andel spårfordon med tillgängligt insteg	100 %	100 %	Uppnås ●	≥ 100 %

¹⁾ Indikatorn mäts endast i årsbokslutet

Attraktiva resor

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Andelen *nöjda resenärer i allmän kollektivtrafik* är 81 procent, vilket är samma värde som för motsvarande period föregående år. Trenden över tid har visat sig vara stabil. Periodens resultat återspeglar främst förändringar i utfallet för pendeltåg. Utfallet för perioden överstiger målvärdet för 2018 och bedömningen är att målvärdet uppnås även för helåret.
- Andelen *nöjda resenärer inom särskild kollektivtrafik* har ökat med en procentenhet till 86 procent 2018, från 85 procent 2017. Utfallet understiger målvärdet och det är osäkert om målvärdet för 2018 uppnås.
- Andelen *nöjda resenärer i allmän skärgårdstrafik* har minskat med en procentenhet till 96 procent 2018 i jämförelse med motsvarande period föregående år. Utfallet överstiger målvärdet och bedömningen är att målvärdet nås för året som helhet.

Trygga resor

Målet följs upp genom följande indikator:

- *Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och på pendelbåtar* har minskat med en procentenhet till 70 procent, i jämförelse med motsvarande period föregående år. Utfallet understiger målet på 77 procent. Förvaltningen bedömer att de åtgärder som trafiknämnden tillsammans med flera samverkansaktörer vidtar kommer att ge positiva effekter och höja andelen resenärer som, på sikt, upplever sig trygga i sitt resande. Målet är utmanande, men förvaltningens bedömning är att det nås för 2018.

Effektiva resor

Målet följs upp genom följande indikator:

- *Tusentals påstigande en vanlig vardag* har, för perioden, ökat med 18 000 till 2,9 miljoner. Antalet påstigande varierar över året. Under sommaren har alla trafikslag färre genomsnittligt påstigande än under vintermånaderna. Bedömningen för 2018 är att antalet påstigande uppgår till 2,8 miljoner i genomsnitt över året och når därmed upp till målvärdet.

Tillgänglig och sammanhållen region

Målet följs upp genom följande indikator:

- Sedan fordonen av typ X10 fasades ut från pendeltågstrafiken under våren 2017 är *andel spårfordon med tillgängliga insteg* 100 procent. Bedömningen är därmed att målvärdet för 2018 nås.

2.1.3 Långsiktigt hållbar ekonomi

Det övergripande målet om en långsiktigt hållbar ekonomi har tre mål: Resultat i balans, Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar samt hållbar investeringsutveckling. Förvaltningen bedömer att samtliga mål uppnås för året och därmed även det övergripande målet.

Mål och indikator	Utfall 2018 apr	Utfall 2017 apr	Prognos 2018	Mål 2018
LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR EKONOMI				
Ett resultat i balans				
Resultatet beaktat synnerliga skäl ¹⁾	1 203 mkr	2)	Uppnås ●	265 mkr
Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar				
Finansiering av landstingets driftskostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde	100 %	2)	Uppnås ●	100 %
Hållbar investeringsutveckling				
Kapitalkostnadernas ³⁾ andel av landstingets totala intäkter	6,8 %	2)	Uppnås ●	≤ 9,5 %
Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna	-	2)	Uppnås ●	≤ 70 %

¹⁾ Definitionen utgår från resultatet när kostnader, som landstingsfullmäktige anser att det finns synnerliga skäl för att inte beakta i balanskravutredningen, har exkluderats.

²⁾ Indikatoren ersätter en tidigare indikator och därför finns inget utfall för 2017.

³⁾ Kapitalkostnaderna avser avskrivningskostnader och räntekostnader från leasing- och låneskuld samt andra motsvarande skulder.

Ett resultat i balans

Prognosen är ett resultat före omställningskostnader om 1 100 miljoner kronor, vilket i det här fallet är samma sak som *resultatet beaktat synnerliga skäl*. Därmed bedömer förvaltningen att målet uppnås för året.

Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till cirka 1 700 miljoner kronor, vilket överstiger ersättningsinvesteringarna som uppgår till cirka 900 miljoner kronor.

Målet följs upp genom följande indikator:

- *Finansieringen av landstingtingets driftskostnader och ersättningsinvesteringar sker inom koncernens kassaflöde. Målet för perioden är därmed uppnått och målet för året bedöms uppnås.*

Hållbar investeringsutveckling

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- *Kapitalkostnadernas andel av landstingets totala intäkter* uppgår till 6,8 procent för perioden och prognostiseras till 7,4 procent för året. Målvärdet för indikatorn bedöms därmed uppnås för året.
- *Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna* kan endast mätas på helåret. Prognosen för året är ett utfall på 44,7 procent. Målvärdet för indikatorn bedöms därmed uppnås för året.

2.2 Uppdrag

Uppdragen är ett av landstingsfullmäktiges sätt att styra verksamheten för att nå de målen i SLL Mål och budget 2018.

I tabellen redovisas de uppdrag som har beslutats av landstingsfullmäktige, i samband med budget eller löpande under året.

Antal uppdrag	Status	Kommentar
8	Ej påbörjade	Samtliga av dessa uppdrag är givna under 2018
58	Pågående enligt plan	
19	Pågående med avvikelse	
15	Avslutade	
100	Totalt antal uppdrag	

Totalt finns det 100 beslutade uppdrag från landstingsfullmäktige. Av dessa är 15 avslutade, 77 pågående och 8 ej påbörjade per den sista april 2018.

Antal uppdrag	Nämnder/bolag	Ej påbörjade	Pågående enligt plan	Pågående med avvikelse	Avslutade
24	Hälso- och sjukvårdsnämnden	0	13	3	8
12	Trafiknämnden	2	9	0	1
4	Kulturnämnden	1	2	1	0
4	Tillväxt- och regionplanenämnden	0	4	0	0
58	Landstingsstyrelsen	5	27	16	10
22	Övriga nämnder/bolag	0	17	1	4
124	Antal uppdrag hos nämnder/bolag	8	72	21	23

Av de 100 beslutade uppdragen har nämnderna och bolagen haft 124 uppdrag att hantera, eftersom vissa uppdrag är delade till fler än en nämnd eller ett bolag.

Status och kommentarer för uppdragen redovisas i bilaga A åiterrapportering av uppdrag. Förvaltningen kommer att utveckla analysen i delårs- och årsrapporterna.

3. Ekonomisk analys

3.1 Resultat

Resultat	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Verksamhetens intäkter	8 081	7 500	581	23 734	22 544	1 190	22 177
Verksamhetens kostnader	-30 285	-30 458	173	-92 255	-90 550	-1 705	-87 869
Avskrivningar	-1 788	-2 052	264	-5 884	-6 198	314	-5 162
Verksamhetens nettokostnader	-23 992	-25 010	1 018	-74 405	-74 205	-200	-70 853
Samlade skatteintäkter	25 965	25 764	201	77 895	77 293	602	74 949
Finansnetto	-770	-942	172	-2 390	-2 826	436	-1 966
Resultat före omställningskostnader	1 203	-188	1 391	1 100	262	838	2 130
Omställningskostnader	-239	-282	43	-795	-845	50	-888
Resultat efter omställningskostnader	965	-469	1 434	305	-583	888	1 242

Resultatet före omställningskostnader uppgår per april till 1 203 miljoner kronor, vilket överstiger budget för perioden med 1 391 miljoner kronor. I jämförelse med månadsrapporten per mars 2018 har resultatet före omställningskostnader ökat med 182 miljoner kronor.

För året prognostiserar förvaltningen resultatet före omställningskostnader till 1 100 miljoner kronor. Prognosen i jämförelse med budget förklaras framför allt av högre samlade skatteintäkter med 602 miljoner kronor samt lägre finansiella kostnader på 436 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnader prognostiseras avvika mot budget med 200 miljoner kronor. Underskott prognostiseras av flera akutsjukhus.

Årets avskrivningar prognostiseras bli 314 miljoner kronor lägre än budget, och beror delvis på tidsförskjutningar i investering av medicinteknisk utrustning inom hälso- och sjukvård. De lägre avskrivningskostnaderna förklaras också av förseningar i investeringsprojekt samt justeringar av avskrivningsperioder för vissa objekt inom Landstingsfastigheter Stockholm, som ligger inom landstingsstyrelsen.

Finansnettot förbättras främst på grund av ett lägre upplåningsbehov, till följd av hög ingående likviditet från tidigare års resultat samt ett lägre investeringsutfall. I resultatprognosen för året är finansnettot 436 miljoner kronor lägre än budget.

Omställningskostnaderna prognostiseras till 795 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen förklaras av en förskjutning av kostnader mellan åren och avser Stockholms läns sjukvårdsområde, 60 miljoner kronor, Södertälje Sjukhus AB 15 miljoner kronor, Danderyds Sjukhus AB 1 miljon kronor, samt Landstingsfastigheter i Stockholm -26 miljoner kronor.

Resultatprognosen för året, efter omställningskostnader, uppgår till 305 miljoner kronor, vilket innebär att balanskravsresultatet enligt kommunallagen bedöms uppnås.

3.1.1 Intäkter

Intäkter	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Patientavgifter sjuk- och tandvård	457	491	-34	1 428	1 452	-24	1 412
Biljettintäkter	2 809	2 765	44	8 508	8 449	59	8 140
Försäljning av primärtjänster ¹⁾	1 100	726	374	2 180	2 188	-8	2 271
Hysesintäkter, försäljning av tjänster, material, varor	1 465	1 532	-67	4 476	4 382	93	4 271
Statsbidrag och övriga bidrag	1 695	1 545	150	5 310	4 746	564	4 377
Övriga intäkter	554	441	113	1 833	1 326	506	1 706
Summa verksamhetens intäkter	8 081	7 500	581	23 734	22 544	1 190	22 177

¹⁾ Primärtjänster utgörs av såld hälso- och sjukvård, tandvård samt försäljning av övriga primärtjänster. _____

Verksamhetens intäkter per april uppgår till 8 081 miljoner kronor, vilket är 581 miljoner kronor högre än budget.

För året prognostiserar förvaltningen att intäkterna kommer att öka till 23 734 miljoner kronor, vilket är 1 190 miljoner kronor högre än budget.

Biljettintäkterna inom kollektivtrafiken ökar något i jämförelse med budget och prognostiseras bli 8 508 miljoner kronor, vilket är 59 miljoner kronor högre än budget.

Statsbidrag och övriga bidrag förväntas överstiga budget med 564 miljoner kronor. Prognosen för specialdestinerade statsbidrag kan komma att öka ytterligare under året, när det säkerställts att landstinget uppfyller villkoren för att få ta del av statsbidragen.

Prognosen för övriga intäkter innefattar en ökning i jämförelse med budget om 506 miljoner kronor.

Samlade skatteintäkter

Skatteintäkter	Prognos	Budget	Förändring	Utfall	Förändring
	2018	2018		2017	PR/17
Mkr					
Skatteintäkter	72 766	73 349	-583	70 611	3,1 %
Generella statsbidrag	6 331	5 803	528	5 847	8,3 %
Utjämningsystemet	-1 202	-1 859	657	-1 510	-20,4 %
Summa samlade skatteintäkter	77 895	77 293	602	74 949	3,9 %
Förändring från föregående år, mkr	2 946	2 344		3 939	
Förändring från föregående år, procent	3,9%	3,1%		5,5%	
Skattesats	12,08	12,08		12,08	

De samlade skatteintäkterna innefattar skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsystemet. Förvaltningens prognos för året för de samlade skatteintäkterna, inklusive generella statsbidrag, överstiger budget med 602 miljoner kronor. De generella statsbidragen överstiger budget med 528 miljoner kronor, vilket främst avser överenskommelsen med staten om bidrag till landstingen för läkemedelsförmånerna för 2018. Inom de samlade skatteintäkterna prognostiseras posten för skatteintäkter minska med 583 miljoner kronor i jämförelse med budget. Minskningen förklaras av att prognosen för skatteunderlagstillväxten för 2018 har reviderats ner, främst till följd av ändrade regler för grundavdrag för pensionärer. Landstinget kompenseras för de lägre skatteintäkterna via utjämningsystemet, vilket är förklaringen till förändringen på 657 miljoner kronor.

3.1.2 Kostnader

Kostnader	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Bemanningskostnader	-11 056	-10 704	-351	-31 400	-30 537	-864	-30 556
Köpt hälso- och sjukvård	-7 098	-7 214	116	-21 754	-21 428	-326	-20 407
Köpt trafik	-4 405	-4 695	290	-14 076	-14 131	55	-13 447
Läkemedel	-2 573	-2 569	-4	-7 723	-7 730	6	-7 217
Material och varor m.m.	-1 861	-1 813	-49	-5 833	-5 608	-226	-5 425
Lämnade bidrag	-713	-817	103	-2 025	-2 034	9	-1 773
Lokalkostnader, hyra av utrustning	-874	-1 001	127	-3 282	-3 003	-278	-3 011
Övriga kostnader	-1 705	-1 646	-58	-6 161	-6 080	-81	-6 034
Summa verksamhetens kostnader	-30 285	-30 458	173	-92 255	-90 550	-1 705	-87 869

Verksamhetens kostnader uppgår per april till 30 285 miljoner kronor. För året beräknas kostnaderna öka till 92 255 miljoner kronor, vilket överstiger budget med 1 705 miljoner kronor.

Den största avvikelserna i jämförelse med budget avser bemanningskostnader. Förvaltningen prognostiserar årets bemanningskostnader till 31 400 miljoner kronor, vilket är 864 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen mot budget är hänförlig till hälso- och sjukvårdsverksamheten.

I bemanningskostnaden per april ingår kostnad för inhyrd personal med 252 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,3 procent av den totala bemanningskostnaden för perioden.

Kostnaden för inhyrd personal ökar i jämförelse med tidigare år och beror på svårigheter med rekrytering av personal, ofta med spetskompetens, till hälso- och sjukvårdsverksamheten.

Personalvolymen mätt i antal helårsarbeten² uppgår till 42 830 per sista april, vilket är 249 helårsarbeten fler än i budget för perioden. För året är avvikelserna 525 helårsarbeten fler än budget. Avvikelsen mot budget finns främst inom hälso- och sjukvårdsverksamheten.

Pensionskostnaden uppgår per april till 1 904 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 5 338 miljoner kronor och överstiger budget med 161 miljoner kronor. Utfallet baseras på pensionsprognosen från april 2018³. Prognosförändringen beror dels på ett ökat antal personer som ingår i pensionsberäkningen, i jämförelse med den prognos som låg till grund för budgeten, dels på förändrade antaganden avseende utvecklingen av reallöner och inkomstbasbelopp.

Övriga större kostnader som avviker i jämförelse med budget avser köpt hälso- och sjukvård, material och varor, lokalkostnader, samt hyra av utrustning.

Konsultkostnader

Inom posten övriga kostnader ingår konsultkostnader om 248 miljoner kronor, vilket är i nivå med föregående år. Det finns dock skillnader mellan de olika verksamhetsområdena, där kostnaderna har ökat inom kollektivtrafiken och har minskat inom hälso- och sjukvården samt övriga verksamheter. Konsultkostnader per nämnd och bolag kommenteras vidare i avsnitt 5–9.

---

² Helårsarbeten avser avtalad tid (närvaro och frånvaro) i förhållande till det individuella heltidsmättet för aktuellt antal dagar under perioden.

³ Pensionsprognos från KPA per sista april med beräknat utfall för helåret 2018 periodiserad i tolftedelar.

3.1.3 Resultat per verksamhetsområde och nämnd/bolag

Resultat per verksamhetsområde Mkr	Verksamhets- anslag jan-apr	Intäkter jan-apr	Kostnader jan-apr	Resultat jan-apr	Prognos 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse
Hälsa- och sjukvård	20 422	4 050	-24 369	104	55	321	-266
Kollektivtrafik	3 427	4 208	-7 088	548	402	250	152
Kultur	240	15	-251	4	0	0	0
Regionplanering	57	1	-52	6	0	0	0
Övrig verksamhet	820	30 805	-31 087	537	643	-309	952
Koncernjusteringar	-24 966	-5 002	29 971	4	0	0	0
Resultat före omställningskostnader	0	34 078	-32 876	1 203	1 100	262	838
Omställningskostnader			-239	-239	-795	-845	50
Resultat efter omställningskostnader	0	34 078	-33 114	965	305	-583	888

* Inom övrig verksamhet ingår landstingsstyrelsen, Landstingshuset i Stockholm AB (moderbolaget), Locum AB, AB Stockholms läns Internfinans AB och revisorskollegiet.

Tabellen visar landstingets resultat per sista april uppdelat på Stockholms läns landstings verksamhetsområden. Hälsa- och sjukvårdsverksamheten prognostiserar ett resultat som är 266 miljoner kronor lägre än budget. Kollektivtrafiken prognostiserar ett resultat som är 152 miljoner kronor högre än budget. Kulturnämnden samt tillväxt- och regionplanenämnden prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Övrig verksamhet redovisar sammantaget en resultatprognos som är 952 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen förklaras av ökade samlade skatteintäkter och lägre finansiella kostnader.

Tabellen på nästa sida visar resultat per sista april uppdelat per nämnd och bolag.

Mkr	Utfall 2018 jan-apr	Budget 2018 jan-apr	Avvikelse	Prognos helår apr	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017*
Hälso- och sjukvård							
Hälso- och sjukvårdsnämnden	291,8	-85,6	377,4	100,0	0,0	100,0	356,7
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-5,8	0,0	-5,8	0,0	0,0	0,0	-2,5
Stockholms läns sjukvårdsområde	4,9	14,0	-9,1	105,0	105,0	0,0	104,3
Karolinska Universitetssjukhuset	-110,6	-183,7	73,1	-200,0	30,2	-230,2	-96,7
Södersjukhuset AB	-30,4	-28,5	-1,9	-21,6	9,4	-31,0	15,0
Danderyds Sjukhus AB	-61,5	-7,9	-53,6	-48,5	6,5	-55,0	-51,4
Södertälje Sjukhus AB	-12,3	-8,0	-4,4	-27,7	3,3	-31,0	-31,0
TioHundra AB	-8,0	-4,7	-3,3	-4,9	0,0	-4,9	-13,9
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	-0,8	8,6	-9,4	37,0	33,0	4,0	60,3
Folktandvården Stockholms Län AB	45,0	43,4	1,7	115,0	125,0	-10,0	124,7
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	-11,6	-1,1	-10,5	-5,3	0,7	-6,0	-7,8
Stockholm Care AB	-0,1	0,8	-0,9	0,0	2,5	-2,5	1,7
MediCarrier AB	0,6	0,6	0,0	6,0	5,0	1,0	9,7
Patientnämnden	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	2,6
NKS Bygg	2,5	-10,3	12,8	0,0	0,0	0,0	38,8
Hälso- och sjukvård totalt	103,9	-262,4	366,3	55,0	320,6	-265,6	510,7
Kollektivtrafik							
Trafikförvaltningen	15,9	-13,0	28,9	0,8	0,0	0,8	217,5
Förvaltning för utbyggd tunnelbana	0,8	-1,2	2,0	1,8	0,0	1,8	0,0
Färdtjänstverksamheten	43,5	-6,3	49,8	26,2	0,0	26,2	33,7
AB Storstockholms Lokaltrafik	476,6	85,3	391,2	374,3	250,0	124,3	215,2
Waxholms Ångfartygs AB	11,6	0,0	11,6	-1,3	0,0	-1,3	16,7
Kollektivtrafik totalt	548,4	64,8	483,6	401,8	250,0	151,8	483,2
Kultur							
Kulturnämnden	4,0	0,7	3,3	0,0	0,0	0,0	-0,4
Kultur	4,0	0,7	3,3	0,0	0,0	0,0	-0,4
Regionplanering							
Tillväxt- och regionplanenämnden	6,1	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,5
Regionplanering	6,1	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,5
Övriga							
Landstingsstyrelsens förvaltning	52,4	0,0	52,4	0,0	0,0	0,0	43,2
SLL IT	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	7,5
Skadekontot	4,3	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	-1,2
Koncernfinansiering	202,4	-121,5	324,0	305,6	-622,1	927,7	831,8
Landstingsfastigheter Stockholm	253,0	132,9	120,1	334,9	334,9	0,0	366,8
Locum AB	13,4	5,5	7,9	7,0	7,0	0,0	12,6
Revisionskontoret	2,4	2,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1
Landstingshuset i Stockholm AB	-2,4	-10,4	8,0	-7,5	-31,3	23,8	-120,5
AB SLL Internfinans	1,5	1,0	0,5	3,1	3,0	0,1	4,5
Övriga totalt	537,0	9,4	527,7	643,1	-308,5	951,6	1 144,8
Koncernjusteringar	3,9	0,1	3,8	0,1	0,1	0,0	-4,9
S:a resultat samtliga resultatenheter	1 203,2	-187,5	1 390,8	1 100,0	262,2	837,8	2 129,7
Omställningskostnader	-238,7	-281,6	43,0	-794,8	-845,0	50,2	-887,5
Resultat inklusive omställningskostnader	964,6	-469,2	1 433,7	305,2	-582,8	888,0	1 242,2

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

4. Investeringar

Stockholmsregionen växer kraftigare än på många år. Det är i grunden positivt, men ställer samtidigt höga krav på god tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvården och en väl fungerande kollektivtrafik, både för befintliga och nya invånare. Årets investeringsvolym är omfattande och innebär betydande utmaningar för landstingets ekonomi.

Mkr	Utfall 2018 jan-apr	Prognos 2018 jan-apr	Budget 2018	Avvikelse budget- prognos	Bokslut 2017
Hälso- och sjukvård					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,3	5,0	5,0	0,0	19,9
Stockholms läns sjukvårdsområde	54,2	140,6	212,6	72,0	96,6
Karolinska Universitetssjukhuset	60,3	198,0	198,0	0,0	196,6
Södersjukhuset AB	31,9	139,2	116,3	-46,3	119,1
Danderyds Sjukhus AB	17,3	105,0	105,0	0,0	110,1
Södertälje Sjukhus AB	11,7	26,0	26,0	0,0	165,2
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	3,6	13,3	12,0	-1,3	9,3
Folk tandvården Stockholms Län AB	26,4	75,0	75,0	0,0	62,5
Ambulanssjukvården i Storsthlm AB	0,4	15,0	15,0	0,0	17,4
Stockholm Care AB	0,8	0,0	0,0	0,0	0,4
MediCarrier AB	0,5	2,4	2,4	0,0	3,3
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Nya Karolinska Bygg	350,2	1 449,5	1 449,5	0,0	2 780,5
Hälso- och sjukvård totalt	557,7	2 169,0	2 216,8	24,4	3 580,9
Kollektivtrafik					
Trafikförvaltningen inkl färdtjänst	22,6	239,5	267,0	27,6	508,1
Förvaltning för utbyggd tunnelbana	258,8	1 063,9	1 605,2	541,3	684,7
AB Storstockholms Lokaltrafik	826,6	4 575,8	6 242,9	1 667,1	6 376,4
Waxholms Ångfartygs AB	7,7	98,1	74,0	-24,1	48,4
Kollektivtrafik totalt	1 115,7	5 977,3	8 189,1	2 211,8	7 617,6
Kultur					
Kulturnämnden	0,4	0,7	0,7	0,0	0,9
Kultur totalt	0,4	0,7	0,7	0,0	0,9
Övrig verksamhet					
Landstingsstyrelsens förvaltning	41,5	1 258,3	1 496,5	238,2	62,9
SLL IT	19,8	315,0	638,0	323,0	173,1
Koncernfinansiering	0,0	0,0	0,0	0,0	491,4
Landstingsfastigheter Stockholm	1 314,4	4 500,0	4 500,0	0,0	3 287,8
Locum AB	0,7	4,5	4,5	0,0	1,1
Revisionskontoret	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0
Övriga totalt	1 376,4	6 078,0	6 639,2	561,2	4 016,3
S:a investeringar	3 050,2	14 225,0	17 045,8	2 797,4	15 215,7

Periodens investeringar uppgår till 3 050 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad på 18 procent i förhållande till en budgeterad årsvolym på 17 046 miljoner kronor.

Prognosen för året visar på ett utfall på 14 225 miljoner kronor, vilket är 2 821 miljoner kronor lägre än budget. Största avvikelserna mot budget prognostiseras inom kollektivtrafiken inklusive utbyggd tunnelbana.

4.1 Investeringar inom hälso- och sjukvård

Investeringar avseende investeringar inom hälso- och sjukvård inklusive Nya Karolinska Solna uppgår till och med april 2018 till sammanlagt 1 873 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad i förhållande till årets budget på 28 procent.

Prognosen för året uppgår till 6 674 miljoner kronor och är i stort i nivå med budget på 6 722 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad på 99 procent.

4.1.1 Större fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvård

Fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvård redovisas inom landstingsstyrelsen, Landstingsfastigheter Stockholm. Tabellen redovisar större fastighetsinvesteringar som pågår under året.

Hälso- och sjukvårdsinvesteringar i urval	Utfall 2018 jan-apr	Prognos 2018	Budget 2018	Projektets ack. utfall apr 2018	Projektets totala budget	Projektets uppbyggnads- grad
Mkr						
Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus	243	519	337	1 332	2 186	61 %
Vårdavdelningar och behandling, St Görans sjukhus	100	444	400	486	2 385	20 %
Ny- och ombyggnation, Södertälje sjukhus	32	137	99	1 039	1 200	87 %
Ny byggnad västläge - behandlingsbyggnad, Södersjukhuset	273	713	452	1 729	2 362	73 %
Ny byggnad västläge - vårdbyggnad, Södersjukhuset	102	236	230	547	750	73 %
Vårdavdelningar, entré, Sollentuna sjukhus	162	583	509	671	1 204	56 %
Ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1, Danderyds sjukhus	48	228	204	376	608	62 %
Byggnad 74 - Nytt försörjningskvarter, Södersjukhuset	37	129	11	479	598	80 %
Ny- och ombyggnation av operation (CHOPIN), Karolinska Huddinge	123	627	672	780	1 940	40 %
Nacka - vårdavdelningar	37	260	170	131	590	22 %

Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus

Invändiga installationer och stomkompletteringar pågår i den nya behandlingsbyggnaden. Ett förnyat genomförandebeslut, som säkerställer att projektet kan leverera rätt omfattning, godkändes av

landstingsfullmäktige i juni 2017. Genomförandebeslutet är anledningen till att prognosen för året är högre än budget.

Vårdavdelningar och behandling, S:t Görans sjukhus

Mark- och grundläggningsarbeten pågår inför kommande stomresning. Ett förnyat genomförandebeslut, som säkerställer att projektet kan leverera rätt omfattning, godkändes av landstingsfullmäktige i mars 2018 och är anledningen till att prognosen för året är något högre än budget.

Ny- och ombyggnation, Södertälje sjukhus

Invändiga installationer och stomkompletteringar är påbörjade av etapp 2 avseende ombyggnation. Den högre prognosen för året beror på slutreglering av etapp 1 avseende nybyggnation.

Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, Södersjukhuset

Invändiga installationer och stomkompletteringar pågår i den nya behandlingsbyggnaden. Ett förnyat genomförandebeslut, som säkerställer att projektet kan leverera rätt omfattning och slutföras enligt ursprunglig plan, godkändes av landstingsfullmäktige i december 2017 och är anledningen till att prognosen för året är högre än budget.

Ny byggnad västläge – vårdbyggnad, Södersjukhuset

Invändiga installationer och stomkompletteringar i den nya vårdbyggnaden pågår enligt plan.

Vårdavdelningar, entré, Sollentuna sjukhus

Invändiga installationer, stomförstärkningar och fasadarbeten pågår. Ett förnyat genomförandebeslut, som säkerställer att projektet kan leverera rätt omfattning, godkändes av landstingsfullmäktige i juni 2017 och är anledningen till att årets prognos är högre än årets budget.

Ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1, Danderyds sjukhus

En del av ombyggnationerna av vårdavdelningar etapp 1 vid Danderyds sjukhus har färdigställts och resterande ombyggnationer pågår enligt plan.

Byggnad 74 – Nytt försörjningskvarter, Södersjukhuset

Försörjningskvarteret har färdigställts och driftsatts. Ett förnyat genomförandebeslut, som säkerställer att projektet har kunnat leverera rätt omfattning, godkändes av landstingsfullmäktige i december 2017 och är anledningen till att årets prognos är högre än årets budget.

Ny- och ombyggnation av operation och radiologi, Karolinska Huddinge

Stomkompletteringar pågår enligt plan. Under förra året utfördes arbete med detaljering av bygghandlingar som resulterade i ändrad betalplan och en lägre prognos för året i jämförelse med budget.

Vårdavdelningar Nacka sjukhus

I en första etapp tillskapas 96 psykiatriska vårdplatser. Underlag för ett förnyat genomförandebeslut planeras att föreläggas landstingsfullmäktige för ställningstagande i samband med beslut om budget 2019, vilket aviserats i Mål och Budget 2018. Samtidigt har detaljering av bygghandlingar medfört en ändrad betalplan som har resulterat i en högre prognos för året i jämförelse med budget.

4.1.2 Nya Karolinska Solna

Periodens investeringar för Nya Karolinska Solna uppgår till 350 miljoner kronor. Investeringsprognosen för året uppgår till 1 450 miljoner kronor.

Objektsinvesteringar för perioden uppgår till 43 miljoner kronor, med en prognos för året på 542 miljoner kronor. Återstående objekt avser huvudsakligen tilläggsavtal mot projektbolaget, ny- och ombyggnation av N-kvarteret (tidigare Thorax) samt anpassningar av Radiumhemmet på Nya Karolinska Solna.

Utrustningsinvesteringar för perioden uppgår till 307 miljoner kronor, med en prognos för året på 907 miljoner kronor. Återstående objekt avser huvudsakligen IKT⁴, Medicinteknisk utrustning och övrigt.

4.2 Investeringar inom kollektivtrafik

Investeringsutfallet inom kollektivtrafiken uppgår till och med april 2018 till 1 116 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad i förhållande till årets budget på 14 procent.

Prognosen för året uppgår till 5 977 miljoner kronor, vilket är 2 212 miljoner kronor lägre än budget på 8 189 miljoner kronor och motsvarar en upparbetningsgrad på 73 procent. Det är framför allt förändringar i de större programmen som orsakat detta. I flera program för kollektivtrafiken har framflyttningar och förskjutningar av tidplaner skett. Konsekvensen av att prognosen för 2018 är lägre än budget är att utgifter som kommer att belasta 2018 är lägre. Samtidigt består behoven av investeringar, vilka kommer att belasta kommande budget för 2019 och dess planår.

---

⁴ Information Kommunikation Teknik

Trafikinvesteringar i urval	Utfall 2018 jan-apr	Prognos 2018	Budget 2018	Projektets ack. utfall apr 2018	Projektets totala budget	Projektets upparb- grad
Mkr						
Program Röda linjens uppgradering	-203	159	1 222	4 887	13 116	37 %
Program Pendeltåg	4	-207	324	11 841	12 064	98 %
Program Kistagrenen	40	254	496	504	4 937	10 %
Program Bussdepåer	56	295	509	2 304	3 815	60 %
Tunnelbana till Nacka och söderort	119	580	786	1 074	13 640	8 %
Tunnelbana till Arenastaden	52	163	235	533	4 237	13 %
Tunnelbana till Barkarby	46	175	251	413	3 359	12 %
Depå Högdalen	24	102	269	163	1 636	10 %

Inom några av projekten förekommer större prognosavvikelser under innevarande år vilka kommenteras nedan.

Program Röda linjens uppgradering

Förskjutning av utgifter för fordonsleverans, då fordonsleverantör har inväntat signalsystem, är den främsta förklaringen till varför uppgraderingen av program Röda linjen prognostiseras understiga budget med 1 063 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras även av effekter av återbetalning från den tidigare signalsystemsleverantören.

Program Pendeltåg

Tidigareläggning av utgifter från 2018 till 2017 avseende fordon och ändrad redovisningsprincip avseende aktiveringstidpunkt är de huvudsakliga förklaringarna till att program Pendeltåg prognostiseras understiga budget med 531 miljoner kronor.

Program Kistagrenen

Förskjutning av utgifter avseende förberedande arbeten från 2018 till 2019, på grund av försenade detaljplaner, är den främsta förklaringen till att program Kistagrenen prognostiseras understiga budget med 242 miljoner kronor.

Program Bussdepåer

Förskjutning av entreprenadstart för nybyggnation i Tomtebodavägen från 2018 till 2019, på grund av försenad detaljplan och bygglov samt förskjutning i projekt Enlunda, till följd av försenad lantmäteriförrättning, är de främsta anledningarna till att program Bussdepåer prognostiseras understiga budget med 214 miljoner kronor.

Tunnelbana till Nacka och söderort

Framskjuten byggstart, beroende på en översyn av byggkostnader som gjordes under 2017, i syfte att inrymma byggfasen inom budget, är den främsta anledningen till att Tunnelbana till Nacka och söderort prognostiseras understiga budget med 206 miljoner kronor. Samtidigt

översynen gjordes genomfördes en ny utformning av station Sofia, vilket bidrog till framskjuten byggstart.

Tunnelbana till Arenastaden

Förskjutning av planläggningsprocessen är den främsta anledningen till att Tunnelbana till Arenastaden (inklusive Hagalund) prognostiseras understiga budget med 92 miljoner kronor, varav 20 miljoner kronor avser Hagalund. I budget för 2018 är Hagalund ett eget investeringsobjekt, men arbetet utförs inom samma projekt som Arenastaden.

Tunnelbana till Barkarby

Förskjutning av byggstart till slutet av året är den främsta orsaken till att Tunnelbana till Barkarby beräknas understiga budget med 76 miljoner kronor.

Depå Högdalen

Ett omtag i projekteringsarbetet på grund av ändrade förutsättningar i depåutbyggnadens lokalisering och omfattning är den främsta anledningen till att Depå Högdalen prognostiseras understiga budget med 167 miljoner kronor.

5. Hälsa- och sjukvård

5.1 Framtidsplan för hälso- och sjukvården

För att klara det framtida vårdbehovet genomför landstinget omfattande investeringar i såväl akutsjukhus som mindre sjukhus. Detta ställer stora krav på verksamhetsutveckling, effektiviseringar och införande av nya arbetssätt samt en återhållsam kostnadsökningstakt.

Under perioden januari till april 2018 har stort fokus legat på planering och genomförande av nästa steg i planen för framtidens hälso- och sjukvård, dvs. den nya vårdstrukturen för akut omhändertagande och patientvägledning via 1177 Vårdguidens telefonrådgivning. Intensivakuten på Karolinska Universitetssjukhuset Solna öppnade den 1 maj 2018. Inför öppnandet av intensivakuten har omstyrning av patientflöden skett genom omstyrning av ambulanser till övriga akutsjukhus. Akutsjukhusen i sin tur avlastas av samtidigt som införandet av närakuter med ett utökat akutuppdrag tillsammans med 13 husläkarjourer har fortgått. En gemensam kvalitetssäkrad rutin, Hänvisningsstöd SLL, för alla vårdgivare har tagits fram för att hänvisning av patienter till lämpligaste vårdform ska vara säker, tydlig och enhetlig. Intensifierade kommunikations- och informationsinsatser på olika nivåer till befolkningen och patienter samt inom hälso- och sjukvårdsstrukturen har varit av avgörande betydelse.

5.2 Övergripande om hälso- och sjukvård

Resultat hälso- och sjukvård*	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Patientavgifter	457	491	-34	1 428	1 452	-24	1 412
Verksamhetsanslag	20 422	20 407	15	61 221	61 221	0	57 652
Övriga intäkter	3 359	2 764	595	9 388	8 890	497	9 666
Summa verksamhetens intäkter	24 238	23 662	576	72 036	71 563	473	68 730
Bemanningskostnader	-9 836	-9 680	-156	-27 947	-27 301	-646	-27 395
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-7 196	-7 308	112	-22 035	-22 297	262	-20 676
Övriga kostnader	-6 275	-5 962	-313	-19 175	-18 667	-508	-18 240
Summa verksamhetens kostnader	-23 307	-22 950	-357	-69 156	-68 265	-892	-66 311
Avskrivningar	-405	-537	132	-1 491	-1 662	171	-1 038
Finansnetto	-422	-437	15	-1 334	-1 316	-17	-870**
Resultat	104	-262	366	55	321	-266	511***

*Hälso- och sjukvård innefattar hälso- och sjukvårdsnämnden, Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, TioHundra AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms Län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB, patientnämnden och NKS Bygg.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

5.2.1 Samlat resultat för hälso- och sjukvården

Resultatet för den samlade hälso- och sjukvården per april uppgår till 104 miljoner kronor, vilket är 366 miljoner kronor högre än periodens budget. Resultatökningen under perioden förklaras av dels högre intäkter på 576 miljoner kronor, dels lägre kostnader för avskrivningar och finansnetto på 147 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader är 357 miljoner kronor högre än periodiserad budget.

Prognosen för den samlade hälso- och sjukvården är försämrad i jämförelse med föregående månad. För 2018 prognostiserar förvaltningen ett resultat som är 266 miljoner kronor lägre än budget.

Prognosen för verksamhetsintäkter överstiger budget med 473 miljoner kronor, vilket till stor del förklaras av landstingets satsning på tillgänglighet och att korta vårdköer.

Prognosen för verksamhetskostnader avviker med 892 miljoner kronor i jämförelse med budget. Ökningen av kostnader kan främst hänföras till ökade bemanningskostnader, främst avseende inhyrd personal. Ökningen förklaras även av högre övriga kostnader, kostnader för material och varor, köpta verksamhetsanknutna tjänster och övriga köpta primärtjänster.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård uppgår till 7 196 miljoner kronor, vilket är 112 miljoner kronor lägre än periodiserad budget. Avvikelsen mot budget kan främst hänföras till lägre kostnader för somatisk specialistvård.

Prognosen för köpt hälso- och sjukvård är 262 miljoner kronor lägre än budget. Övriga kostnader uppgår till 6 275 miljoner kronor, vilket är 313 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen kan främst hänföras till material och varor samt diverse övriga kostnader. Prognosen är 508 miljoner kronor högre än budget och kan hänföras till ökade kostnader för material och varor, köpta verksamhetsanknutna tjänster och övriga köpta primärtjänster.

De prognostiserade avskrivningarna för hälso- och sjukvården är 171 miljoner kronor lägre än budget, vilket framförallt kan hänföras till senarelagd aktivering av investeringar i ny medicinteknisk utrustning till Karolinska Universitetssjukhuset. Finansnettot prognostiseras i stort bli i enlighet med budget.

5.2.2 Resultat per nämnd och bolag

Resultat hälso- och sjukvård*	Utfall	Budget Avvikelse	Prognos	Budget Avvikelse	Bokslut		
	2018	2018		2018	2018	2017	
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	292	-86	377	100	0	100	357
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	-6	0	-6	0	0	0	-2
Stockholms läns sjukvårdsområde	5	14	-9	105	105	0	104
Karolinska Universitetssjukhuset	-111	-184	73	-200	30	-230	-97
Södersjukhuset AB	-30	-28	-2	-22	9	-31	15
Danderyds Sjukhus AB	-62	-8	-54	-49	7	-55	-51
Södertälje Sjukhus AB	-12	-8	-4	-28	3	-31	-31
TioHundra AB	-8	-5	-3	-5	0	-5	-14
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	-1	9	-9	37	33	4	60
Folktandvården Stockholms Län AB	45	43	2	115	125	-10	125
Ambulanssjukvården i							
Storstockholm AB	-12	-1	-10	-5	1	-6	-8
Stockholm Care AB	0	1	-1	0	3	-3	2
MediCarrier AB	1	1	0	6	5	1	10
Patientnämnden	0	0	0	0	0	0	3
NKS Bygg	2	-10	13	0	0	0	39
Hälso- och sjukvård totalt	104	-262	366	55	321	-266	511

*Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

Periodens positiva resultat i jämförelse med budget kan främst hänföras till ett högre resultat för hälso- och sjukvårdsnämnden, 377 miljoner kronor, och Karolinska Universitetssjukhuset, 73 miljoner kronor. Nio nämnder och bolag har en negativ resultatavvikelse mot periodiserad budget, där Danderyds Sjukhus AB står för merparten av avvikelsen, -54 miljoner kronor. Gemensamt för dessa nio nämnder och bolag är att utfallet för bemanningskostnader klart överstiger budgeterad nivå.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar en resultatprognos som överstiger budgeterat resultatkrav med 100 miljoner kronor. Ökningen kan främst hänföras till lägre kostnader för köpt hälso- och sjukvård.

Akutsjukhusen

S:t Eriks Ögonsjukhus AB redovisar en resultatprognos som är 4 miljoner kronor högre än budget, då kostnaderna för köpta tjänster prognostiseras bli lägre än planerat. Merparten av akutsjukhusen har lägre prognostiserat resultat än budget. Den största negativa prognosavvikelsen i jämförelse med budget kan hänföras till Karolinska Universitetssjukhuset, 230 miljoner kronor. Samtliga akutsjukhus har problem med att klara sina budgeterade bemanningskostnader. Hög personalomsättning och inskolning av nyanställd personal anges som förklaring till högre kostnad än budget. Akutsjukhusens svårigheter att rekrytera främst sjuksköterskor medför ökade kostnader för inhyrd personal.

Folktandvården Stockholms Län AB

Folktandvården Stockholms Län AB prognostiserar ett resultat för året som understiger budget med 10 miljoner kronor. Enligt Folktandvården Stockholms Län AB beror avvikelsen främst på ökade pensionskostnader i kombination med svårigheter att öka intäkterna. Vakanta tjänster i kombination med en ökad sjukfrånvaro har bidragit till att färre patienter har kunnat behandlas. Folktandvården Stockholms Län AB arbetar intensivt med åtgärder inom personal- och kompetensförsörjningsområdet.

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB:s prognosavvikelse är kopplad till anpassning av verksamheten till det avtal som ska gälla från och med 2019 samt uppstart av verksamhet inom FoUU (forskning, utveckling och utbildning). Denna anpassning/uppstart är ej finansierad och därav en uppkommen resultatavvikelse. Ägardialog mellan ägaren och bolagsstyrelsen pågår. Bolaget har tagit fram ett åtgärdsprogram. Förvaltningen menar att Ambulanssjukvården i Storstockholm AB måste förbättra den interna kontrollen, säkerställa att bolagets kostnader inte tillåts öka snabbare än intäkterna, samt vidta erforderliga åtgärder för att nå av fullmäktige beslutat resultatkrav.

Stockholm Care AB

Stockholm Care AB prognostiserar ett resultat för året som understiger budget med 3 miljoner kronor. Avvikelsen avser utlandsverksamheten och förklaras av det ansträngda kapacitetsläget inom främst den högspecialiserade vården vid Karolinska Universitetssjukhuset. Verksamheten arbetar med åtgärder för att minimera effekten, men dessa bedöms inte att ge tillräcklig effekt under året.

5.2.3 Bemanning

Kompetensförsörjning för hälso- och sjukvårdens verksamheter är fortsatt en utmaning. Landstingsstyrelsen fortsätter i samarbete med nämnder och bolag att arbeta långsiktigt och strategiskt med insatser som ska trygga kompetensförsörjningen. Fokus är på att utveckla arbetsorganisationen och arbetsmiljön, på kompetensutveckling samt på uppgiftsväxling. Kraft läggs också på att säkerställa tillräcklig omfattning av landstingets utbildningsuppdrag.

Antal helårsarbeten (avtalad tid) inom hälso- och sjukvården uppgår till 40 714, vilket är en ökning med 330 (0,8 procent) i jämförelse med föregående år. Ökning av antalet helårsarbeten har bland annat skett på Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB och Stockholms läns sjukvårdsområde och förklaras främst av tillkommande verksamheter i enlighet med Framtidsplanen för hälso- och sjukvård.

Antalet helårsarbeten har även ökat på Karolinska Universitetssjukhuset, vilket förklaras av satsningar på utbildning av specialistsjuksköterskor och ökning inom forskning och utbildning. Prognosen är att antalet helårsarbeten inom Karolinska Universitetssjukhuset kommer fortsatt öka under 2018, i förhållande till såväl föregående år som budget. Förvaltningens bedömning är att det inte finns tecken på att tidigare planerad anpassning av resurser till nya produktionsvolymerna sker. Det saknas tydligt åtgärdsprogram för att optimera och anpassa resurser till nuvarande uppdrag. Förvaltningen framhåller vikten av att antalet helårsarbeten anpassas till de nya förutsättningarna.

En stor ökning av antalet helårsarbeten har även skett på Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, vilket anges bero på mycket tidig anpassning av bemanning inför nytt avtal under 2019 där verksamheten kommer att utökas.

Inhyrd personal

Inhyrd personal	Utfall 2018	Utfall 2017	Förändring %	Bokslut 2017
(mkr)	jan-apr	jan-apr		
Karolinska Universitetssjukhuset	75	62	21 %	200
Stockholms läns sjukvårdsområde	72	58	25 %	221
Södertälje Sjukhus AB	9	10	-10 %	35
Södersjukhuset AB	9	6	43 %	27
Danderyds Sjukhus AB	8	6	20 %	23
KSON/TioHundra AB	7	8	-7 %	23
Hälso- och sjukvårdsnämnden	2	1		5
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	1	1		3
MediCarrier AB	1	0		1
Stockholm Care AB	0	0		1
Summa inhyrd personal	185	152	21 %	540

Kostnaden för inhyrd personal inom hälso- och sjukvården har ökat med 21 procent i jämförelse med samma period föregående år. Totalt 56 procent av kostnaden för inhyrd personal avser sjuksköterskor och 31 procent avser läkare. Svårigheter med rekrytering av personal, ofta med spetskompetens, till verksamheten är den främsta orsaken till de ökade kostnaderna.

Konsultkostnader

Konsultkostnader	Utfall 2018	Utfall 2017	Förändring %	Bokslut 2017
Mkr	jan-apr	jan-apr		
Hälso- och sjukvårdsnämnden	22	35	-35 %	123
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	1	1		4
Stockholms läns sjukvårdsområde	12	9	40 %	31
Karolinska Universitetssjukhuset	28	46	-39 %	143
Södersjukhuset AB	9	13	-30 %	31
Danderyds Sjukhus AB	5	5	-6 %	7
Södertälje Sjukhus AB	1	1		2
TioHundra AB	0	1		2
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	1	0		1
Folktandvården Stockholms län AB	2	1	54 %	7
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	0	0		0
Stockholm Care AB	1	0		1
MediCarrier AB	1	0		0
Patientnämnden	0	0		0
NKS Bygg	5	1	416 %	13
Summa konsultkostnader	88	113	-22 %	365

Kostnaden för konsulter inom hälso- och sjukvården är 24 miljoner lägre än samma period föregående år. De största minskningarna finns på Karolinska Universitetssjukhuset och hälso- och sjukvårdsnämnden. Ökningen inom Stockholm läns sjukvårdsområde hör samman med byte av operativsystem

och utveckling inom IT-området. NKS Bygg, som ligger under landstingsstyrelsen, har använt konsulter kopplat till upphandling, juridisk hjälp i tvistefrågor, frågor gällande refinansiering av offentlig-privat samverkan (OPS)⁵ samt framtagande av ny energiberäkningsmodell. Ökningen inom Folktandvården Stockholms Län AB kan hänföras till löpande stöd till deras system för Business intelligence, för att täcka upp för en vakans.

5.2.4 Vårdkonsumtion

Statistiken visar den totala vårdkonsumtionen för hela landstinget, det vill säga för både hälso- och sjukvårdsnämnden och Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON). I vårdkonsumtionen ingår egenproducerad vård och vård hos privata utförare.

Vård SLL*	Utfall	Utfall	Förändring %	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2017		2018	2018	Prognos	2017
	jan-april	jan-april				- budget	
Vårdtillfällen	105 061	106 997	-1,8 %	323 494	334 395	-3,3 %	312 647
Läkarbesök	2 656 922	2 657 402	0,0 %	7 908 000	8 056 366	-1,8 %	7 721 858
Övriga vårdgivarbesök	3 753 678	3 655 266	2,7 %	11 129 759	11 188 241	-0,5 %	10 764 329

* Inklusiv KSON.

Vårdtillfällen

Under årets fyra första månader konsumerade invånarna i Stockholms läns landsting 105 000 vårdtillfällen. Av dessa är cirka 82 000 vårdtillfällen inom den somatiska specialistsjukvården, cirka 13 000 inom geriatriken och cirka 10 000 är psykiatriska vårdtillfällen. I jämförelse med föregående år har antalet vårdtillfällen minskat inom samtliga vårdområden. En del av minskningen förklaras av akutsjukhusens arbete med att utveckla verksamheterna, införa nya arbetssätt och öka effektiviteten. Minskningen är även en effekt av ökad poliklinisering⁶, vilket är i enlighet med akutsjukhusens omställningsavtal. Minskningen förklaras även av svårigheten att bemanna vårdavdelningar, vilket påverkar tillgången till öppna vårdplatser, vilket till stor del förklarar prognosavvikelsen mot budget.

⁵ En form av offentlig upphandling där ett privat företag eller konsortium tilldelas uppdraget att finansiera, bygga och under en längre tid driva en offentlig nyttinghet, vanligen sjukhus, motorväg eller annan infrastrukturinvestering.

⁶ Att vård som tidigare utfördes inom slutenvården istället utförs inom öppenvården.

Läkarbesök och övriga vårdgivarbesök⁷

Läkarbesöken per april är cirka 2 657 000, vilket är i nivå med föregående år. Drygt hälften av alla läkarbesök sker inom primärvården och uppgår till 1 457 000, en ökning med 1,5 procent. Läkarbesöken inom somatisk specialistvård minskar med 1,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Det är delvis en följd av öppnandet av närakuter samt utskifte av vård. Nya ersättningsmodeller förväntas stimulera till färre och i viss mån längre läkarbesök, samt en förskjutning mot fler sjuksköterskebesök vid lättare sjukdomstillstånd. I jämförelse med föregående år har fler besök genomförts hos övriga vårdgivare. Prognosen för året är att vårdkonsumtionen av vårdtillfällen, läkarbesök och övriga besök ökar i jämförelse med föregående år, men når inte riktigt upp till budgeterad målnivå.

Tandvård

Antalet vuxna som har erhållit tandvård till läkarvårdstaxa (nödvändig tandvård), har ökat med 0,5 procent, till cirka 17 500, i jämförelse med samma period föregående år. De vanligaste behandlingarna för dessa patienter är profylax, lagningar och tandborttagningar. Antalet vuxna som har behandlats som ett led i en sjukdomsbehandling har minskat med 6,8 procent, till cirka 2 900, i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen för 2018 är i nivå med budget.

Väntetiden till behandling inom specialisttandvården för barn och ungdomar håller sig inom den avtalade maxgränsen på två månader och är därmed i nivå med föregående år.

Antalet nya remisser inom specialisttandvård har ökat med 16,0 procent, till cirka 5 900, i jämförelse med samma period föregående år. Ökningen, som främst finns inom specialiteterna pedodonti⁸ och odontologisk radiologi⁹, beror på befolkningsökning och höjd åldersgräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård från 21 år till 22 år 2018. Prognosen för 2018 är i nivå med budget.

5.2.5 Vårdproduktion

Vårdproduktionen på akutsjukhusen fortsätter att minska totalt sett inom både slutenvård, -2,7 procent, och öppenvård, -5,8 procent, i jämförelse med föregående år. De största minskningarna har, enligt plan, skett på Karolinska Universitetssjukhuset. Inom slutenvården har ökning skett på

---

⁷ Med övriga vårdgivarbesök avses besök som genomförs hos till exempel distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar, samt hos fysioterapeuter, logoped, arbetsterapeuter och kiropraktorer.

⁸ Läran om barntandvård.

⁹ Läran om röntgen av tänder och käkben.

Södertälje Sjukhus AB och TioHundra AB. Öppenvården har ökat på Södertälje Sjukhus AB och Danderyds Sjukhus AB. Merparten av förändringarna är enligt planen för framtidens hälso- och sjukvård.

Öppnandet av närakuter har även medfört ett, enligt plan, minskat antal akuta besök på sjukhusens akutmottagningar. En mindre del av den minskade vårdproduktionen på akutsjukhusen kan förklaras av brist på disponibla vårdplatser, svårigheter att rekrytera personal samt poliklinisering av slutenvård. Prognosen för helåret visar på fortsatt minskning av vårdproduktionen inom såväl slutenvård, som öppenvård, om än inte i lika stor omfattning som per april månad.

Stockholms läns sjukvårdsområde ansvarar för landstingsdriven produktion av primärvård, psykiatri, geriatrik, avancerad sjukvård i hemmet, närakuter, somatisk specialistvård samt habilitering och hjälpmedel. Vårdproduktionen inom öppenvården ökar med 2,8 procent i jämförelse med föregående år. Inom slutenvård minskar vårdtillfällena med 5,0 procent och antalet vårddygn med 5,2 procent i jämförelse med föregående år. Störst minskning av antal vårddygn har skett inom geriatriken, vilket förklaras av färre disponibla vårdplatser, bemanningssvårigheter samt sjukdomsperioder. Ökningen inom öppenvården förklaras av utökade uppdrag inom somatisk specialistsjukvård, vilket innefattar driftsättning av närakuter och etablering av Akademiskt specialistcentrum. Prognosen för helåret visar på fortsatt minskning av vårdproduktionen inom såväl slutenvård, som öppenvård.

Förvaltningen bedömer att sjukvårdsproducenterna kommer att ha svårigheter att uppnå budgeterade vårdvolymerna, med hänsyn tagen till rådande bemanningssituation.

6. Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken utgör navet i Stockholmsregionen. Varje dag gör över 800 000 resenärer 2,9 miljoner resor med kollektivtrafiken.

Kollektivtrafiken är en viktig förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt genom att den erbjuder ett effektivt, klimatsmart och tillgängligt resandeanternativ som binder ihop regionen.

6.1 Övergripande om kollektivtrafik

Resultat kollektivtrafik*	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Biljettintäkter	2 809	2 765	45	8 508	8 449	59	8 144
Verksamhetsanslag	3 428	3 428	0	10 280	10 284	-4	9 952
Övriga intäkter	1 369	1 343	26	4 187	4 008	179	4 371
Summa verksamhetens intäkter	7 606	7 535	71	22 975	22 741	234	22 467
Bemanningskostnader	-282	-288	6	-853	-852	-1	-728
Köpt trafik	-4 403	-4 692	289	-14 069	-14 124	55	-13 453
Övriga kostnader	-1 171	-1 217	46	-3 912	-3 708	-204	-4 284
Summa verksamhetens kostnader	-5 856	-6 197	341	-18 834	-18 684	-150	-18 464
Avskrivningar	-1 029	-1 079	50	-3 229	-3 229	0	-3 064
Finansnetto	-173	-194	22	-510	-578	68	-455**
Resultat	548	65	484	402	250	152	483***

* Kollektivtrafik innefattar Trafiknämnden (trafikförvaltningen, färdtjänstverksamheten och förvaltning för utbyggd tunnelbana), AB Storstockholms Lokaltrafik, samt Waxholms Ångfartygs AB.

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen.

***Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för ränteeffekt på pensionskostnader.

6.1.1 Samlat resultat för kollektivtrafiken

Trafiknämndens¹⁰ resultat per april uppgår till 548 miljoner kronor, vilket är 484 miljoner kronor högre än den periodiserade budgeten. Det högre resultatet förklaras främst av lägre kostnader än budget för den köpta trafiken. Därutöver är kostnaderna för drift och underhåll lägre än planerat.

Resultat kollektivtrafik	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
<i>Trafiknämnden:</i>							
Trafikförvaltningen	16	-13	29	1	0	1	217
Färdtjänstverksamheten	43	-6	50	26	0	26	34
Förvaltning för utbyggd tunnelbana	1	-1	2	2	0	2	0
AB Storstockholms Lokaltrafik	477	85	391	374	250	124	215
Waxholms Ångfartygs AB	12	0	12	-1	0	-1	17
Kollektivtrafik totalt	548	65	484	402	250	152	483

Alla verksamheter inom trafiknämnden har positiva resultatavvikelser i förhållande till budget fram till april.

Förvaltningens prognos för året uppgår till 402 miljoner kronor, vilket är 152 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen beror till stor del på högre intäkter, såsom biljettintäkter som påverkas av ett högre resande, samt intäkter från kontrollavgifter genom fler kontroller. Även finansnettot höjer prognosen på grund av en lägre upplåning än tidigare beräknat samt ett

¹⁰ Trafiknämnden omfattar kollektivtrafik på land och på vatten, särskild kollektivtrafik, samt utbyggnaden av Stockholms tunnelbana.

lägre ränteläge. Den ökade prognosen för övriga intäkter och kostnader är resultatneutrala för landstinget och beror huvudsakligen på högre intäkter och kostnader för externa projekt som vidarefaktureras till externa leverantörer.

Periodens verksamhetsintäkter uppgår till 7 606 miljoner kronor, vilket är 71 miljoner kronor högre än budget. Biljettintäkterna är 45 miljoner kronor högre än budget. De övriga intäkterna är till övervägande del resultatneutrala, det vill säga motsvaras av poster på kostnadssidan. Det handlar huvudsakligen om vidarefakturering av kostnader för exempelvis externa driftprojekt, fordonsuthyrning, ersättning för sjukresor från Hälso- och sjukvårdsnämnden, bränsle och lagerartiklar. Intäkter från biljettkontroller är högre än budget till följd av att fler kontroller genomförts.

Periodens verksamhetskostnader uppgår till 5 856 miljoner kronor, vilket är 341 miljoner kronor lägre än budget. Framför allt är kostnaderna för köpt trafik lägre än budget, motsvarande 289 miljoner kronor. Avvikelsen inom köpt trafik är främst relaterad till busstrafiken som har lägre kostnader för index, VBP-avtal¹¹ inom innerstaden på grund av trängsel i trafiken och framkomlighetsproblem, samt på vissa busslinjer i norrort till följd av överströmning av resenärer till Citybanan. Även järnvägstrafiken har lägre kostnader, främst kopplat till lägre incitamentskostnader till följd av en försämrad leverans inom pendeltågstrafiken. Färdtjänsttrafikens kostnader är också lägre till följd av färre resor med färdtjänst- och rullstolstaxi.

Periodens övriga kostnader uppgår till 1 171 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner kronor lägre än budget. Framförallt är det en effekt av lägre kostnader för såväl det akuta underhållet som för det planerade underhållet. Dessutom är kostnaderna för anläggningsdrift lägre, där en stor del beror på nya avtal och förskjutna leveranser inom IT-verksamhet.

Kostnader för avskrivningar och finansnetto är tillsammans 72 miljoner kronor lägre än budget. Avskrivningarna påverkas av att investeringar förskjutits i tid. Även den räntebärande skuldportföljen är lägre än budget till följd av förskjutningar av investeringar, vilket tillsammans med ett lägre ränteläge påverkar utfallet för finansnettot positivt.

6.1.2 Bemanning

Bemanningskostnaderna uppgår till 282 miljoner kronor och är 6 miljoner kronor lägre än budget till följd av vakanser.

---

¹¹ VBP-avtal = avtal där entreprenören erhåller ersättning per verifierad betalande påstigande.

Inhyrd personal

Kostnaderna för inhyrd personal uppgår till 38 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4 miljoner kronor mot föregående år. Kostnaderna överstiger budget då personal har hyrts in för att fylla vakanser samt täcka upp för frånvaro.

Konsultkostnader

Konsultkostnader	Utfall 2018 jan-apr	Utfall 2017 jan-apr	Förändring %	Bokslut 2017
<i>Trafiknämnden:</i>				
Trafikförvaltningen	17	4	284 %	23
Färdtjänstverksamhet	0	0		0
Förvaltning för utbyggd tunnelbana	2	1	175 %	6
AB Storstockholms Lokaltrafik	84	38	122 %	208
Waxholms Ångfartyg AB	1	1		2
Summa konsultkostnader	104	44	138 %	239

Det pågående arbetet med att växla konsulter till fast anställd personal fortsätter, den största delen av de konsulter som växlas återfinns inom investeringsverksamheten varvid kostnaderna för specialistkonsulter inte minskas i nämnvärd omfattning. Specialistkonsulter anlitas vid tillfälliga behov av viss kompetens eller specialistkunskap som inte finns inom organisationen. Specialistkonsulter används till exempel vid behov av extern granskning av processer, genomförande av analyser, utredningar, revisioner och undersökningar samt juridiskt stöd. Periodens utfall för specialistkonsulter uppgår till 104 miljoner kronor, vilket är i linje med budget. Konsultkostnaderna ökar i jämförelse med föregående år som en följd av ökad omfattning av olika uppdrag, utredningar och projekt.

Tillkomna uppdrag avseende behovsanalyser och trafikövergripande utredningar samt initiala analyser kring nytt biljett- och betalsystem har ökat behovet av specialistkonsulter. Kostnaderna ökar också för konsultstöd till flera projekt kopplade till förvaltningen av bananläggningen. Därtill kommer ökade kostnader till följd av avveckling av delprojekt inom program Röda linjens uppgradering samt för stöd till följd av kraven i dataskyddsförordningen.

6.1.3 Resande

Resande kollektivtrafik	Utfall 2018 apr	Utfall 2017 apr	Föränd. %	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse prognos- budget	Bokslut 2017 ¹
Totalt tusental							
Kollektivtrafik på land, påstigande ²	2 931	2 913	0,6 %	2 806	2 803	3	2 744
Kollektivtrafik på vatten, passagerare ³	955	876	9,0 %	5 821	5 844	-23	5 698
Kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning, resor ⁴	1 378	1 354	1,8 %	4 224	4 317	-93	4 066

¹ Föregående års värden kan skilja sig mot tidigare rapporterats då justeringar görs retroaktivt.

² Redovisningen sker med en månads fördröjning.

³ Pendelbåtslinje 80 Sjövägen och linje 85 Riddarfjärden ingår i utfall och prognos.

⁴ Innefattar färdtjänstresor, sjuk- och tjänsteresor.

Genomsnittligt antal påstigande en vanlig vardag har ökat med 0,6 procent i jämförelse med samma period föregående år. Att det ackumulerade utfallet är högre än budgeten för helåret beror på att antalet påstigande varierar över året. Under sommaren har alla trafikslag färre påstigande än under vintermånaderna.

För buss och tunnelbana minskar resandet men för pendeltåg och lokalbana ökar det. Anledningar till att resandet minskar förklaras av ökad trängsel och framkomlighetsproblem i innerstaden samt ett ökat cyklande men även på en överströmning av trafikanter till Citybanan. En förklaring till ett ökat resande är att Citybanan med de nya pendeltågsstationerna Stockholm City och Stockholm Odenplan har gjort det lättare att byta mellan tunnelbana och pendeltåg.

Antal resande med kollektivtrafik på vatten ökar med 9,0 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Antal passagerare i skärgårdstrafiken ökar med 17,5 procent i jämförelse med samma period föregående år. Detta bedöms framför allt bero på försöket med SL-taxa¹² som gjorts under årets första månader. Den största ökningen noterades i april då SL-taxan, i kombination med bra väder, tros förklara resandet.

Antalet passagerare i pendelbåtstrafiken har ökat med 6,0 procent i jämförelse med samma period föregående år. Den huvudsakliga förklaringen till ökningen är att trafiken på linje 80 Sjövägen har utökat trafiken med fler turer för att möta efterfrågan till följd av ombyggnationen

¹² De som har SL:s 30-dagars periodkort eller längre kan under försöksperioden använda sitt kort i skärgårdstrafiken.

av Slussen samt fler inflyttade i Nacka. Ökningen beror även på fler resenärer på Djurgårdsfärjan.

Antalet resor i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning ökar med 1,8 procent i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen är 93 000 färre resande än budget och avser färre utförda resor för färdtjänsten inklusive sjukresor.

7. Kultur

Kulturnämnden leder landstingets verksamhet inom kulturområdet och fördelar bland annat medel till organisationer och projekt i Stockholms län. Landstinget är också huvudfinansierare till Stockholms Konserthusstiftelse och nämnden ansvarar för landstingets åtaganden gentemot stiftelsen. Kulturnämnden ska verka för att landstingets övergripande mål för kultur uppnås samt utöva tillsyn över landstingets konstbestånd.

Sedan den 1 januari 2018 har läns Kulturfunktionerna Dans i Stockholm stad och län och Regionbibliotek Stockholm inordnats inom kulturnämnden. Från och med 1 april 2018 har en verksamhetsförändring genomförts som innebär ett vidgat ansvar för kulturnämnden genom överföring av landstingsarkivet och landstingsbiblioteket från landstingsstyrelsen till kulturnämnden.

Resultat kultur	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetsanslag	240	240	0	471	471	0	459
Övriga intäkter	15	18	-3	101	55	46	88
Summa verksamhetens intäkter	255	258	-3	572	525	46	547
Verksamhetens kostnader							
Bemanningskostnader	-21	-15	-6	-72	-44	-28	-42
Lämnade bidrag	-215	-219	4	-401	-410	9	-468
Övriga kostnader	-15	-24	9	-98	-71	-27	-35
Summa verksamhetens kostnader	-251	-257	7	-570	-524	-46	-545
Avskrivningar/finansnetto	-1	0	0	-1	-1	0	-2
Resultat	4	1	3	0	0	0	0

Kulturnämnden redovisar för perioden januari till april 2018 ett resultat på 4 mkr. Resultatet är 3 miljoner kronor högre än budget för perioden.

Prognosen för året är ett nollresultat, vilket är enligt budget. För året prognostiseras övriga intäkter överstiga budget med 46 mkr, vilket beror på ökade verksamhetsanslag för landstingsarkivet och landstingsbiblioteket.

Bemanningskostnaderna beräknas öka med 28 mkr i jämförelse med budget på grund av den organisationsförändring som inneburit att Dans i Stockholm stad och län, Regionbibliotek Stockholm, landstingsarkivet och landstingsbiblioteket överförts till kulturnämnden.

Konsultkostnaderna för perioden uppgår till 0,3 miljoner kronor, vilket är 46 procent lägre än motsvarande period föregående år.

För övriga kostnader prognostiserar nämnden en avvikelse om 27 mkr, vilket huvudsakligen beror på ökade hyres- och lokalkostnader, samt ökade IT-kostnader för landstingsarkivet.

8. Regionplanering

Tillväxt- och regionplanenämnden ansvarar för regionplanering, landsbygds- och skärgårdsfrågor, landstingets demografiska underlag, samt samordning av EU:s strukturfonder och verkar därmed för en hållbar utveckling i regionen.

Tillväxt- och regionplanenämnden uppvisar ett positivt resultat per april som uppgår till 6 miljoner kronor, vilket ska jämföras med ett budgeterat nollresultat.

Resultat regionplanering	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Bokslut
	2018	2018		2018	2018		2017
Mkr	jan-apr	jan-apr					
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetsanslag	57	57	0	171	171	0	169
Övriga intäkter	1	0	1	2	1	1	2
Summa verksamhetens intäkter	58	57	1	173	172	1	171
Verksamhetens kostnader							
Bemanningskostnader	-11	-11	1	-34	-34	0	-30
Lämnade bidrag	-36	-37	2	-112	-112	0	-111
Övriga kostnader	-6	-9	3	-27	-26	-1	-28
Summa verksamhetens kostnader	-52	-57	5	-173	-172	-1	-170
Avskrivningar/finansnetto	0	0	0	0	0	0	0
Resultat	6	0	6	0	0	0	1

Verksamhetens intäkter uppgår till 58 miljoner kronor och utgörs framför allt av ett utökat verksamhetsanslag. Verksamhetens kostnader uppgår till 52 miljoner kronor och är 5 miljoner kronor lägre än budget. Den största kostnadsposten är lämnade bidrag och avgifter till olika organisationer där medel har betalats ut enligt budget.

Konsultkostnaderna för perioden är lägre än periodiserad budget, vilket beror på att flera projekt är i en planeringsfas under våren. Årsbudgeten uppgår till 9,1 miljoner kronor, vilket är en minskning med 0,8 miljoner

kronor i jämförelse med 2017. Under 2016 och 2017 genomfördes konsultväxlingar till förmån för fler anställda. Prognosen överstiger budget med 0,3 miljoner kronor, vilket balanseras av högre övriga intäkter.

9. Övrig verksamhet

Resultat övrig verksamhet	Utfall 2018 jan-apr	Budget 2018 jan-apr	Avvikelse	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
<i>Landstingsstyrelsen</i>							
Landstingsstyrelsens förvaltning*	62	0	62	0	0	0	51
Skadekontot	4	0	4	0	0	0	-1
Koncernfinansiering	202	-122	324	306	-622	928	832
Landstingsfastigheter Stockholm	253	133	120	335	335	0	367
Locum AB**	13	5	8	7	7	0	13
Revisionskontoret	2	2	0	0	0	0	0
Landstingshuset i Stockholm AB	-2	-10	8	-8	-31	24	-121
AB SLL Internfinans	1	1	0	3	3	0	5
Övrig verksamhet totalt	537	9	528	643	-309	952	1 145

*Exklusive NKS Bygg som redovisas under Hälso- och sjukvård

**Exklusive ränteeffekt på pensionskostnader för bolag inom LISAB-koncernen

Landstingsstyrelsen

Landstingsstyrelsen prognostiserar ett utfall som är 928 miljoner kronor högre än budget, vilket förklaras av ökade samlade skatteintäkter och lägre finansiella kostnader inom koncernfinansiering.

Landstingsstyrelsens förvaltning redovisar ett utfall som är 62 miljoner kronor högre än budget. Detta beror bland annat på lägre kostnader för lämnade bidrag inom forskning och utbildning samt lägre kostnader för köpta IT-tjänster. Resultatprognosen för året är i linje med budget. Skadekontot prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Landstingsfastigheter Stockholm redovisar ett utfall för perioden på 253 miljoner kronor, vilket överstiger budget för perioden med 120 miljoner kronor. Avvikelsen avser främst lägre avskrivningar som förklaras av förseningar i investeringsprojekt samt justeringar av avskrivningsperioder. Även lägre finansiella kostnader påverkar utfallet för perioden. Fastigheten Glaven 8 har sålts under perioden för 210 miljoner kronor. Beloppet ingår inte i prognosen i avvaktan på att ägandet kan överföras till köparen. Tilläggsköpeskilling på 111 miljoner kronor från tidigare genomförda försäljning av Kvarteret Patienten väntas inkomma i juni 2018, och tas med i resultatprognosen först därefter. Resultatprognosen kommer med anledning av detta sannolikt att öka senare under året.

Övriga

Landstingshuset i Stockholm AB (moderbolaget) prognostiserar ett resultat som är 24 miljoner kronor högre än budget, vilket beror på lägre finansiella kostnader. Locum AB, revisionskontoret och AB SLL Internfinans prognostiserar ett resultat i nivå med budget.

Konsultkostnader

Konsultkostnader	Utfall 2018 jan-apr	Utfall 2017 jan-apr	Förändring %	Bokslut 2017
<i>Landstingsstyrelsen</i>				
Landstingsstyrelsens förvaltning*	52	91	-43 %	289
Skadekonto	0	0		0
Koncernfinansiering	0	0		0
Landstingsfastigheter Stockholm	0	0		0
Locum AB	4	4	-6 %	11
Revisorskontoret	1	0		8
Landstingshuset i Stockholm AB	0	0		0
AB SLL Internfinans	0	0		0
Summa konsultkostnader	56	95	-41 %	308

*Exklusive NKS Bygg som redovisas under Hälsa- och sjukvård

Landstingsstyrelsen redovisar per april konsultkostnader på 52 miljoner kronor, vilket är en minskning med 43 procent i jämförelse med samma period 2017. Inom IT-verksamheten arbetar man kontinuerligt med att ersätta konsulter med egen personal, så kallad konsultväxling, på strategiska positioner och inom områden där egen kompetens behöver finnas i verksamheten.

10. Resultaträkning koncernen Stockholms läns landsting

Mkr	Utfall 2018 jan-apr	Budget 2018 jan-apr	Avvikelse	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Patientavgifter sjuk- och tandvård	457	491	-34	1 428	1 452	-24	1 412
Resenärsintäkter	2 809	2 765	44	8 508	8 449	59	8 140
Försäljning av primärtjänster	1 100	726	374	2 180	2 188	-8	2 271
Hyresintäkter, försäljn. övriga tjänster	1 465	1 532	-67	4 476	4 382	93	4 271
Statsbidrag och övriga bidrag	1 695	1 545	150	5 310	4 746	564	4 377
Övriga intäkter	554	441	113	1 833	1 326	506	1 706
Verksamhetens intäkter	8 081	7 500	581	23 734	22 544	1 190	22 177
Personalkostnader	-10 804	-10 639	-165	-30 781	-30 407	-374	-29 892
Köpt hälso- och sjukvård	-7 098	-7 214	116	-21 754	-21 428	-326	-20 407
Köpt trafik	-4 405	-4 695	290	-14 076	-14 131	55	-13 447
Läkemedel	-2 573	-2 569	-4	-7 723	-7 730	6	-7 217
Övriga material och varor m.m.	-1 861	-1 813	-49	-5 833	-5 608	-226	-5 425
Lämnade bidrag	-713	-817	103	-2 025	-2 034	9	-1 773
Lokalkostnader, hyra av utrustning	-874	-1 001	127	-3 282	-3 003	-278	-3 011
Övriga kostnader	-1 957	-1 712	-244	-6 780	-6 210	-570	-6 697
Verksamhetens kostnader	-30 285	-30 458	173	-92 255	-90 550	-1 705	-87 869
Avskrivningar	-1 788	-2 052	264	-5 884	-6 198	314	-5 162
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar	-32 073	-32 510	437	-98 138	-96 748	-1 390	-93 031
VERKSAMHETENS RÖRELSERESULTAT	-23 992	-25 010	1 018	-74 405	-74 205	-200	-70 853
Skatteintäkter	24 256	24 450	-194	72 766	73 349	-583	70 611
Generella statsbidrag	2 110	1 934	176	6 331	5 803	528	5 847
Utjämningsystemet	-401	-620	219	-1 202	-1 859	657	-1 510
Summa samlade skatteintäkter	25 965	25 764	201	77 895	77 293	602	74 949
Finansiella intäkter	31	31	1	97	92	5	134
Finansiella kostnader	-802	-973	171	-2 488	-2 918	431	-2 100
Finansnetto	-770	-942	172	-2 390	-2 826	436	-1 966
RESULTAT FÖRE OMSTÄLLNINGSKOSTNADER	1 203	-188	1 391	1 100	262	838	2 130
Omställningskostnader	-239	-282	43	-795	-845	50	-888
RESULTAT EFTER OMSTÄLLNINGSKOSTNADER	965	-469	1 434	305	-583	888	1 242